

Către: CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
Str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28
Chișinău MD 2004, Republica Moldova

Obiectul: Opinie asupra Sesizării nr. 31a/2015 privind controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 140 din 3 iulie 2015 privind numirea în funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului.

Data: 15 iulie 2015

Prezentată de: Alianța ONGurilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF) și Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)

Temeiul: Scrisorile Curții Constituționale nr. PCC-01/31a-200 din 14 iulie 2015

Persoane de contact: Stela VASLUIAN (președintă APSCF) și Ion GUZUN (consilier juridic, CRJM)

AMICUS CURIAE

Opinie asupra respectării cerinței privind "activitatea notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului", în particular în domeniul drepturilor copilului, în cadrul desemnării Avocatului Poporului pentru drepturile copilului (Hotărârea Parlamentului nr. 140 din 3 iulie 2015 privind numirea în funcția de Avocat pentru drepturile copilului)

I. Preambul

APSCF, în numele asociațiilor membre, precum și CRJM, declară cunoscut faptul că, din punct de vedere procedural, nu au calitatea de intervenient în acest contencios constituțional și au formulat această opinie pornind de la expertiza în domeniul protecției și respectării drepturilor copilului, în scopul exclusiv de a ajuta instanța cu un șir de observații/ informații, așa cum a fost solicitat de Curtea Constituțională în scrisorile adresate APSCF și CRJM în 14.07.2015.

II. Argumente

1. Art. 1 al Hotărârii nr. 140 din 03.07.2015 privind numirea în funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului încalcă lit. d) din Art. 6 a Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) care prevede în calitate de Condiție de eligibilitate pentru aspiranții la funcția de Avocat al Poporului, inclusiv, o vechime în muncă de cel puțin 10 ani și o activitate notorie în domeniul apărării și promovării drepturilor omului.

Respectivele criterii, alături de altele indicate în Art. 6 al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) sunt foarte importante reieșind din atribuțiile cu care este investit Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. Profesionistul care exercită atribuțiile de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului – instituție independentă și autonomă față de orice autoritate publică, persoană juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și față de orice persoană cu funcție de răspundere de toate nivelurile, trebuie să fie o persoană cu experiență solidă în

acest domeniu, precum și să dispună de cunoștințe, abilități și practici incontestabile pe dimensiunea apărării și promovării drepturilor copilului.

2. Prin notorietate avem în vedere însușirea de a fi notoriu, faptul de a fi cunoscut de multă lume; reputație, faimă, iar prin activitate notorie - fapte remarcabile, renumite, consacrate, evidente, care merită să fie luate în seamă; notabile, marcante, considerabile în domeniul de referință (în cazul nostru – domeniul drepturilor copilului), cunoscute de societatea civilă, experți și profesioniști la nivel național și internațional.

Reieșind din aceasta, drepturile cu care este investit Avocatul Poporului pentru drepturile Copilului, prevăzute de Art. 11 al Legii nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), solicită/ necesită exercitarea unor activități notorii și deținerea unui șir de abilități:

- de pledoarie publică, la nivel național și internațional (de exemplu, prezentarea de Rapoarte privind situația copiilor, sau luări de poziție referitoare la anumite probleme cu care se confruntă copiii, etc.) în numele copiilor;
- de comunicare cu copiii/ adolescenții/ părinții, etc.;
- de monitorizare a aplicării cadrului legal și normativ național și internațional în domeniul drepturilor copilului (de exemplu, inițiative legislative care să vizeze probleme actuale din domeniu (incluziunea educațională a copiilor cu cerințe educative speciale, sau participarea copiilor, sau prevenirea și combaterea discriminării copiilor pe motiv de stare socială sau origine, etc.), note explicative sau expertize, analize, sinteză cu referire la probleme de aplicare a legilor din domeniu);
- experiență notorie în prestarea de servicii, sau apărarea și garantarea drepturilor copiilor și deținere de expertiză înaltă pe dimensiunea incluziunii copiilor cu diverse vulnerabilități sociale (de exemplu copii cu dizabilități, victime ale diverselor forme de abuz și exploatare sau, pe dimensiunea incluziunii educaționale a copiilor cu cerințe educative speciale, etc.), sau altele relevante.

De asemenea, pentru exercitarea atribuțiilor sale stipulate în Art. 16 și 17 din Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, în afară de cunoștințele solide în domeniul drepturilor copilului și procedurilor necesare aplicării măsurilor de protecție, mai trebuie să dea dovada experienței de muncă în rețea, cunoașterea actorilor cheie (autorități de la toate nivelele, exponenți ai societății civile, instituții publice și private, experți pe diferite dimensiuni de protecție a drepturilor copilului etc.) și dovada interacțiunii cu aceștia.

3. Deși respectarea, în procesul de numire a Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, a prevederilor lit. d) din Art. 6 din Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) este obligatorie, acestea nu au fost supuse dezbaterilor în cadrul ședinței Comisiei parlamentare speciale creată pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului și Plenul Parlamentului.

De altfel, în Observațiile sale finale din 20.02.2009 la Raportul periodic combinat 2 și 3 al Republicii Moldova potrivit art. 44 al Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului¹, Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului la p. 16 *atrăgea atenția Statului parte asupra comentariului general la Convenție,*

¹http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fMDA%2fCO%2f3&Lang=en

No. 2 (2002) cu privire la **rolul instituțiilor naționale independente pentru drepturile omului în promovarea și protecția drepturilor copilului**. Pornind de la autonomia și independența avocatului copilului, Comitetul recomandă statului parte ca mandatul acestuia (avocatul copilului) să includă responsabilitatea de a monitoriza punerea în aplicare a Convenției și la p. 15 a acelorași Observații reaminte Republicii Moldova că în conformitate cu Principiile de la Paris², **Avocatul Copilului este împuternicit să investigheze plângeri de la copii și să acționeze din proprie inițiativă**.

Potrivit Rețelei Europene a Ombudsmanilor pentru Copii (ENOC – European Network of Ombudsperson for Children)³ **rolul și mandatul Ombudsmanului pentru Copii în Europa constă în protejarea și promovarea drepturilor copiilor și asigurarea că opiniile lor sunt luate în serios**.

III. Concluzie

Profesionalismul și notorietatea Avocatului Poporului pentru drepturile copilului privesc viitorul tuturor copiilor din țara noastră, indiferent de locul aflării lor și de situațiile în care se regăsesc, pornind de la prezumpția că aceste calități întrunesc cunoștințe solide, abilități importante și practici incontestabile, care toate împreună conturează experiența notorie și, astfel, notorietatea persoanei. Anume experiența și notorietatea sunt cele două elemente care dau puterea și, prin urmare, îl fac ascultat de către instituții, autorități etc. pe Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, care este de fapt vocea fiecărui copil.

* * *

Semnatarii informează Curtea Constituțională că dna Mariana IANACHEVICI, Director Executiv AO „AVE Copiii”, dl Cezar GAVRILIUC, Președinte al Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), care sunt membri ai Consiliului Coordonator al APSCF, precum și Dl Ion GUZUN, Consilier Juridic al CRJM sunt delegați la ședința din 16.07.2015. Persoanele indicate *supra* pot pleda în fața Curții sau a răspunde la întrebările formulate asupra sesizării, în cazul în care Curtea va considera necesar.

APSCF este o rețea de 89 de ONGuri naționale și locale constituită în 2002, iar unele ONGuri membre activează din anii 90 ai secolului trecut fiind active în special ca prestatori de servicii sociale pentru copii, dar și promotori de noi abordări/ idei/ norme în protecția copilului. ONG-urile membre, parteneri de dialog ai factorilor de decizie la nivel național și internațional, și prieteni ale copiilor, contribuie prin activități zilnice la punerea în aplicare a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului chiar din momentul ratificării acesteia.

CRJM este o organizație non-guvernamentală cu o experiență bogată în analiza activității și reformarea sistemului justiției, în raportare cu privire la drepturile omului și reprezentare strategică la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), în domeniul asigurării egalității și nediscriminării și în promovarea reformelor pentru un mediu favorabil pentru organizațiile societății civile.

* * *

Pentru semnături,

Stela Vasluian, Președinte APSCF

² <http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r134.htm>

³ http://enoc.eu/?page_id=8